

Referat af 4. Europaudvalgsmøde onsdag den 18. oktober 2006 kl. 15.30

Til stede: Elisabeth Arnold (RV) formand, Charlotte Antonsen (V) næstformand, Erling Bonnesen (V), Jens Hald Madsen (V), Ellen Trane Nørby (V), Jesper Langballe (DF), Helle Sjelle (KF), Lone Dybkjær (RV), Anne Grete Holmsgaard (SF), Rune Lund (EL).

Desuden deltog statsminister Anders Fogh Rasmussen.

Hele mødet var åbent.

Punkt 1. Forelæggelse af uformelt EU-topmøde i Lahti den 20. oktober 2006

Det Europæiske Råd 20/10-06 – bilag 1 (Kommissionens meddelelse vedr. energi)
Det Europæiske Råd 20/10-06 – bilag 2 (Kommissionens meddelelse vedr. innovation)
Det Europæiske Råd 20/10-06 – bilag 3 (Formandskabets indbydelse til det uformelle topmøde)
Alm. del (06) – bilag 13 (dansk energipolitisk indspil til EU)

Statsministeren: Der er tre hovedemner på mødet.

For det første EU's energipolitik. Der vil være særlig fokus på EU's forhold til andre lande på energiområdet. Det skyldes, at til næste års forårstopmøde skal vi snakke om EU's egen energipolitik. Her er der altså fokus på EU's forhold til andre lande på energiområdet.

For det andet innovation. Det vil sige hvordan vi i Europa kan blive bedre til at finde på og udvikle nye produkter, så vi kan klare os i en globale konkurrence.

For det tredje forholdet mellem EU og Rusland. Det drøfter vi fredag aften med Ruslands præsident Putin.

Jeg regner med, at herudover vil den spanske premierminister kort redegøre for de aktuelle problemer med ulovlig indvandring fra Afrika. Det er også forventningen, at premierminister Blair kort vil komme ind på krisen i Darfur.

Jeg synes, vi fra dansk side kan være ganske tilfredse med den dagsorden, der tegner sig. Der er fokus på få, konkrete problemstillinger, hvor EU kan gøre en forskel. Selv om der på sådan et uformelt møde ikke lægges op til konkrete beslutninger, ligger dagsordenen i god forlængelse af de danske ønsker om et resultaternes Europa, altså et EU hvor vi frem for diskussioner

om institutioner og paragraffer koncentrerer os om at skabe konkrete resultater.

Først et par ord om energipolitikken. Jeg er meget tilfreds med, at der sidste fredag blev opnået bred enighed blandt Folketingets partier om det danske indspil til EU's energipolitik. Det er endnu et eksempel på en aktiv og udadvendt dansk EU-politik. Jeg er glad for, at Danmark er det første land i EU, der kommer med et sådant papir. Det er et papir, som udgør et samlet, troværdigt og visionært indspil til den europæiske energipolitik. Som bekendt er det på næste års forårstopmøde, at vi skal drøfte en sådan fælles energipolitik. Når jeg kommer med papiret allerede nu, er det for at det kan indgå i EU's videre arbejde med den sag. Jeg vil benytte lejlighed i Lahti til at præsentere det danske udspil over for mine kolleger.

Som I ved, tager det danske indspil sigte på, at EU skal reducere sin afhængighed af fossile brændstoffer, altså f.eks. olie og naturgas og også kul. Det skal bl.a. ske via en bindende målsætning frem til 2017 om en årlig energieffektivisering på 1,15 pct. Vi skal f.eks. også stille konkrete energisparekrav til industrien.

For det andet skal EU satse på vedvarende energi. Vi foreslår, at EU opstiller et mål om en andel af det samlede energiforbrug på 15 pct. i 2015 og mellem 20 og 25 pct., når vi når frem til 2025. I dag er andelen 6 pct., så det er faktisk en meget ambitiøs målsætning. Til at understøtte målsætningen indgår bl.a. en plan for havvindmølleparker.

For det tredje skal EU styrke det indre marked for energi. Det skal dels ske ved, at vi får en skærpet konkurrence på energimarkedet, dels skal det ske ved, at vi udbygger det, vi kan kalde energiinfrastrukturen, altså energiledningsnettet. I dag er der ikke et ordentligt EU-ledningsnet for energi, elektricitet og gas. Skal vi handle internt i EU, skal der selvfølgelig være et ledningsnet, der understøtter det. Det er klart en EU-opgave at fremme det. Det skal vi satse på, Vi skal satse på øget solidaritet med fælles krav til gaslagre som dem, vi kender internationalt for olielagre.

For det fjerde skal EU satse på forskning i nye energispareteknologier og vedvarende energi. Vi foreslår konkret, at EU-midlerne til det formål skal fordobles.

Jeg vil fremhæve de danske erfaringer på energiområdet. Det er sådan, at over de sidste 25 år er den danske økonomi vokset med mere end 50 pct., uden at der har været en vækst i energiforbruget. Det har bragt os blandt de allerforreste, når det gælder energieffektivitet, hvis ikke vi kan sige, at vi faktisk er allerforrest.

Det er nemt nok at stille et krav om øget energieffektivitet, men den store udfordring er at få mere energieffektivitet, samtidig med at vi øger be-

skæftigelsen, for det har vi også brug for i Europa.

Når det gælder EU's energipolitik over for omverdenen, f.eks. dem der forsyner os med energi – Rusland, Mellemøsten eller andre lande – er der i høj grad behov for, at vi får en mere fælles tilgang til energipolitikken, end vi har i dag. Når det gælder Ruslands forhold som energileverandør, så er der behov for en fast hånd og en mere fælles energipolitik – for at sige det kort.

Det betyder, at de ting, vi lægger vægt på i vor egen fælles EU-energi politik, skal vi også lægge vægt på i forhold til dem, der leverer energi til os, hvad enten det er Rusland eller andre lande. Det er budskabet om åbne, frie markeder på energiområdet, kravet om øget energieffektivitet, mere vedvarende energi og forskning i nye teknologier. Det er bærende principper i EU's egen energipolitik efter vor opfattelse, og derfor mener vi også, det skal være bærende principper i forhold til EU's forhold til omverdenen. Hvis vi kan fremme det på globalt plan, vil det også yde et bidrag til at forbedre det globale miljø og klima.

Formandskabet lægger også op til en drøftelse af det, der hedder innovation, fornyelse og udvikling. Vi ser positivt på formandskabets ambitioner om at udarbejde en EU-strategi for innovation.

Det skal først og fremmest ske ved at skabe de rette rammebetingelser. En EU-strategi for innovation må derfor over en bred kam satse på at fremme især økonomisk stabilitet, et effektivt indre marked, forskning og udvikling af højeste kvalitet, forskeres bevægelighed på tværs af landegrænser og vidensspredning. Vi må undgå statsstøtte til bestemte virksomheder.

På mødet vil jeg støtte op om, at vi etablerer et fælles Europæisk Teknologi Institut. Et sådant institut skal være med til at fremme forskning og innovation i Europa. Det er noget, Danmark har kæmpet for. Da vi diskuterede budgettet for 2010-2013, lykkedes det os faktisk at få en beslutning om en 75 pct. vækst for forskning og udvikling. Det er vi tilfredse med som et foreløbigt mål. Det er selvfølgelig vigtigt, at vi sikrer, at etablering af et sådant fælles EU-institut ikke overlapper det, der allerede er i gang. Det skal være noget nyt. Det skal være noget, som indebærer en ekstra værdi i princippet.

Vi har hele tiden været tilhænger af, at vi på europæisk plan får etableret en forsknings- og videregående uddannelsesinstitution, som man matche Massachusetts Institute of Technology, altså det amerikanske teknologinstitut som udfører forskning på højt niveau. Det har vi i høj grad brug for i Europa. Det kan vi opnå ved at slå kræfterne sammen. Det er vi tilhænger af.

Som jeg nævnte, skal der være et møde med Putin, hvor vi især vil drøfte EU's forhold til Rusland med særlig vægt på de kommende forhandlinger om en ny partnerskabs- og samarbejdsaftale og energipolitik.

Jeg lægger meget stor vægt på, at vi i EU står sammen og taler med én

stemme over for Rusland. Det vil derfor først og fremmest være den finske formand, statsminister Vanhanen, som fører ordet på EU's vegne.

I forhold til forhandlingerne om en ny partnerskabsaftale med Rusland skal vi fra EU's side holde fast i, at respekt for de demokratiske principper, respekt for ytringsfrihed og respekt for menneskerettigheder skal udgøre væsentlige elementer i aftalen. Vi skal også holde fast i målet om at nedbryde barrierer for handel og investeringer. Og vi skal insistere på, at det gælder begge veje.

For så vidt angår energipolitikken er Rusland en vigtig partner for Europa. Det er faktisk sådan i dag, at ca. 25 pct. af EU's import af olie og gas kommer fra Rusland. Derfor har EU en klar interesse i aftaler, som underbygger Europas forsyningssikkerhed, og som garanterer gensidig markedsadgang på energiområdet. Vi skal i EU tale med én stemme over for store leverandørlande på energiområdet som Rusland.

Anne Grete Holmsgaard syntes bestemt, at det papir, der var tilslutning til på Europaudvalgets møde i fredags, var et fremskridt. Hun henviste til, at Socialistisk Folkeparti på mødet i fredags havde opfordret til, at man i papiret tog noget af det med, som statsministeren havde nævnt, nemlig udviklingen i energiforbruget i Danmark, der ikke havde været stigende, selv om vi har haft økonomisk vækst i de seneste 25-30 år. Hun syntes, det var vigtigt at trække det frem og lægge det ind i papiret som en figur, idet hendes erfaring var, at når man snakkede energi med folk rundt omkring i Europa, var det noget, der gjorde meget stort indtryk på dem, at det kunne lade sig gøre.

I papiret står der, at der skal fastsættes målsætninger for energibesparelser. Hun syntes imidlertid, der er vigtigt, at man siger, at man ønsker et fald i energiforbruget, og henviste til, at stats- og regeringscheferne på forårstopmødet vedtog at tilslutte sig 2 graders målsætningen, og at man skulle have en reduktion i CO₂-udslippet på 25-50 pct. inden 2020. Måden at nå det på er et lavere energiforbrug.

Med hensyn til vedvarende energi syntes hun, det var lidt uheldigt, at der står, at man inden 2015 skal binde sig til en målsætning for 2025, og at den kan være på op til 25 pct. Hun syntes ikke, der var nogen grund til at sætte et loft. Hun ville være fuld tilfreds med, at man blot fastsatte målsætningen på 20 pct. i 2020 og så sagde, at man kunne ikke sige noget om 2025 nu. Hun mente, det kunne blive brugt mod Danmark, at vi nu fastlagde et loft.

Med hensyn til transmissionssystemer og forholdet til Rusland sagde Anne Grete Holmsgaard, at i det papir, Kommissionen havde fremlagt til mødet, skrev man, at det handlede om de eksterne energirelationer, men det handlede næsten udelukkende om Rusland. Hun syntes, det var vigtigt, at man på en eller anden måde fik sagt, at løsningen er ikke bare at have flere gastrans-

missionsrør til Rusland, idet det vil føre til en øget afhængighed af Rusland.

I det danske papir står der, at vi ønsker mindre energiforbrug. I den forbindelse spurgte hun regeringen, om den havde overvejelser om, hvad vi skal ned på. Hun henviste til, at vi i dag får 25 pct. af vor energi fra Rusland. Hvad skal vi ned på i EU over de kommende år?

Rune Lund sagde, at det papir, regeringen er kommet med, selvfølgelig er langt mere fornuftigt end det papir, f.eks. den franske regering ville være kommet med, men Enhedslisten kunne ønske sig et endnu mere ambitiøst udspil.

Han henviste til, at man med hensyn til transportpolitikken hidtil havde prioriteret miljøet, men i den nye strategi ville Kommissionen lægge mere vægt på økonomisk vækst og effektivitetshensyn, hvilket helt konkret betød, at man ikke ville prioritere en udvikling i retning af mere transport på skinner. Da transporten står for en utrolig stor del af CO₂-udslippet og en utrolig stor del af forbruget af fossile brændstoffer, kunne det være fornuftigt at sige, at man måske skulle se på tingene på en lidt anden måde. Han spurgte, om statsministeren ikke var bekymret over det, Kommissionen nu lægger op til med hensyn til transportpolitikken.

Med hensyn til EU og Rusland betegnede Rune Lund det som fint, at der blev snakket om demokrati og menneskerettigheder og ytringsfrihed. Han spurgte, om det betød, at Anna Politkovskajas navn ville blive nævnt helt konkret, og betød det, at diskussionen om Tjetjenien ville blive nævnt helt konkret? I den forbindelse sagde han, at han syntes, den rette betegnelse for det, der skete i Tjetjenien, var, at det var Europas Darfur. Han henviste til, at der i Tjetjenien siden 1994 var død 250.000 mennesker af en befolkning på oprindeligt 1 million. Disse ting mente han burde fremføres på mødet af statsminister Vanhanen eller andre, som måtte tage ordet.

Lone Dybkjær understøttede Anne Grete Holmsgaards idé om, at vi vedlagde et simpelt papir, som grafisk viste den danske energiuudvikling fra 1972 og fremefter. Netop når statsministeren understreger, at man ikke kan forlange noget af EU, som man ikke gør selv, var det en meget sigende graf, hvis man sammenholdt den med den økonomiske vækst, der havde været samtidig.

Lone Dybkjær pointerede, at energipolitik er sikkerhedspolitik, og tilføjede stilfærdigt, at det var da godt, at man havde opdaget det nu, idet hun henviste til, at det havde Det Radikale Venstre sagt siden 1972.

Lone Dybkjær spurgte, hvad den danske involvering er i det teknologiske institut, som allerede er besluttet.

Charlotte Antonsen syntes, det var virkeligt godt med et konkret udspil fra dansk side. Så vidt hun kunne se, passede det som fod i hose med

Kommissionens politik, som var lidt mere rundt formuleret, mens vores var mere konkret. Hun mente, det danske papir lagde op til en god debat, idet hun fremhævede, at de 24 andre lande også skal være med. Hun betegnede det som vigtigt, at vi påviser, at en økonomisk vækst godt kan gå hånd i hånd med en langt bedre og mere konstruktiv og fremadrettet energipolitik.

Charlotte Antonsen betegnede det som vigtigt, at vi i forhold til Rusland ikke glemte demokratiet, og ville derfor gerne høre lidt mere om, hvilke muligheder der var, idet hun påpegede, at Rusland selvfølgelig også er afhængig af, at det kan afsætte sin gas til os. Der er altså tale om en gensidig afhængighed.

Med hensyn til Tyrkiet pegede Charlotte Antonsen på, at Tyrkiet også er strategisk vigtigt på energiområdet. Hun betegnede det som et meget konkret bevis på, at det gælder om, at Tyrkiet ikke bliver vendt imod os.

Elisabeth Arnold spurgte, hvilke dele af diskussionerne præsident Putin skal deltage i, idet hun gik ud fra, at han ikke skulle være med til den interne diskussion om energipolitikken, men kun til diskussionen om den generelle samarbejdsaftale.

Statsministeren var enig med Anne Grete Holmsgaard i, at det er vigtigt at illustrere det gode danske eksempel på, at det godt kan lade sig gøre at have økonomisk vækst, samtidig med at vi har et uændret energiforbrug. Det havde han skrevet i sit brev til kommissionsformanden, og han ville også nævne det på mødet, idet det er overordentligt vigtigt for troværdigheden af vort papir.

Med hensyn til Anne Grete Holmsgaards idé om, at vi skal være endnu mere ambitiøse og direkte skrive, at der skal være et fald i energiforbruget, nævnte statsministeren, at det var beregnet, at det ville kræve en årlig stigning i effektiviteten på 1,45 pct. Han mente, at vores målsætning på en stigning på 1,15 pct. er meget ambitiøs i forhold til det, der gælder i EU i dag. Nok skulle man være ambitiøs, men man skulle heller ikke stile så højt, at de andre bare ville ryste på hovedet og sige: "Glem det".

I papiret står der: "Før 2015 skal der træffes en beslutning om fastsættelse af en ny målsætning for 2025. Målet skal være mindst 20 pct. og op til 25 pct. afhængig af den teknologiske udvikling." Statsministeren mente, at hvis man kunne nå så vidt, ville det virkelig være et fremskridt i EU-sammenhæng og særdeles ambitiøst, når man tænker på, at i øjeblikket ligger vi på 6 pct. I anledning af Anne Grete Holmsgaards frygt for, at det kunne blive brugt mod Danmark, at vi lægger et loft, sagde statsministeren, at selvfølgelig kan vi i Danmark gå over de 25 pct., idet vi kan fastsætte nationale målsætninger, som vi vil.

Statsministeren sagde i svaret til Anne Grete Holmsgaard, at der ikke

var sat konkrete mål på, hvor meget vi vil reducere afhængigheden af Rusland. Han mente, man skulle stræbe efter, at EU bliver mindre afhængig af tilførsler udefra, men pegede på, at det, der i øjeblikket ske, er, at vi øger vor afhængighed af energiimport udefra. Han ville være tøvende over for at fastsætte et konkret tal for Rusland, idet han pegede på, at vi må respektere, at hvert land selv fastsætter sammensætningen af sin energiforsyning. Det har altid været et vigtigt princip for Danmark, at vi ikke vil tvinge noget land på det punkt.

I svaret til Rune Lund pegede statsministeren på, at transportpolitik er nævnt i papiret, men medgav, at man ikke havde været rundt om alle temaer i den forbindelse. Han var fuldstændig enig i, at selvfølgelig hænger transportpolitik og energipolitik sammen.

Med hensyn til Rusland havde statsministeren en klar forventning om, at statsminister Vanhanen som formand for EU ville udtale sig såvel om drabet på den russiske journalist som om situationen i Tjetjenien. Han lagde vægt på, at der bliver tale om en fælles udtalelse herom fra EU.

Statsministeren svarede Lone Dybkjær, at vi har presset på for at få etableret et europæisk teknologisk institut. Han påpegede, at det, der lægges op til, ikke er en stor institution, men et såkaldt netværksbaseret teknologisk institut. Han havde en forhåbning om, at danske universiteter og forskningsinstitutioner ville søge at komme ind i det netværk og i den forbindelse ville opfylde de kvalitetskrav, der stilles, men det hører til i en senere fase at byde ind på den danske deltagelse.

Statsministeren var enig med Charlotte Antonsen i, at Tyrkiet også har en strategisk betydning, når vi taler om energi, men tilføjede, at der i øjeblikket er andre problemer i EU's forhandlinger med Tyrkiet.

Statsministeren svarede Elisabeth Arnold, at præsident Putin selvfølgelig ikke skal deltage i den interne EU-drøftelse. Det, man skulle drøfte med ham, var samarbejdet i bredere forstand mellem EU og Rusland, herunder den udadvendte side af EU's energipolitik.

Anne Grete Holmsgaard pegede på, at det ville have en stor pædagogisk effekt, hvis man illustrerede afkoblingen mellem økonomisk vækst og energiforbruget i Danmark med en enkel graf.

Hun syntes, man skulle sige meget klart, at vi skal have et fald i energiforbruget, for ellers når vi ikke målet.

Hun gentog, at hun syntes, det var uheldigt, at vi lægger et loft over vedvarende energi på 25 pct. Det virkede, som om vi ikke rigtigt tror på det.

Anne Grete Holmsgaard kunne godt se vanskelighederne ved at præcisere, hvor meget mindre afhængigheden af Rusland skulle være, men mente, det var vigtigt, idet vi i de kommende år vil se flere og flere russiske penge i

de europæiske energisystemer. Man skriver, at hvis vi ikke gør noget, kommer vi op på 70 pct. Hvis vi ikke ønsker det, hvad er målsætningen så? Er vi tilfreds med situationen, som den er i dag, eller skal vi længere ned?

Anne Grete Holmsgaard henviste til, at hun i Europaudvalget i fredags havde opfordret regeringen til at opfordre Kommissionen til at lave en analyse af, hvad der ville ske, hvis hele EU fulgte det danske energipolitiske udspil.

Lone Dybkjær erklærede sig enig med Anne Grete Holmsgaard i, at det er vigtigt at have en graf, som illustrerer, at vi i Danmark har haft økonomisk vækst, samtidig med at vi har haft et uændret energiforbrug.

Med hensyn til det teknologiske institut pegede Lone Dybkjær på, at det ikke er nok at overlade det til tilfældigheder, om de danske universiteter ønsker at byde ind på det. Har regeringen ikke et eller andet mål for, hvad Danmark rolle skal være i forhold til instituttet? I den forbindelse understregede hun, at udviklingen herhjemme i høj grad har være forbrugerdrevet, og nævnte høreapparater som et konkret eksempel, hvilket hun anså som positivt.

Rune Lund var godt klar over, at der stod noget om transport i papiret, men gentog sig spørgsmål, om statsministeren ikke var bekymret over, at Kommissionen åbenbart går i en helt anden retning, når det drejer sig om transportpolitik.

Statsministeren gav Anne Grete Holmsgaard og Lone Dybkjær ret i, at en grafisk fremstilling ville gøre det lettere at forstå, hvad vi har opnået, hvorfor han ville sørge for, at der bliver udarbejdet en sådan.

Han mente ikke, det ville være lønsomt at sætte konkrete tal på, hvor meget vi ville reducere vores afhængighed af Rusland på energiområdet, men han havde ikke lagt skjul på, at en reduktion var målet.

Statsministeren havde fulgt Anne Grete Holmsgaard forslag om, at vi opfordrer Kommissionen til at foretage en analyse, idet han i brevet til Kommissionsformanden i forbindelse med det uformelle møde i Lathi opfordrer hertil.

Statsministeren var enig med Lone Dybkjær i, at det er vigtigt, at teknologiudviklingen i høj grad er forbrugerdrevet, og mente, man skulle sætte sig det klare mål, at danske universiteter skal være med i netværket i forbindelse med det nye europæiske teknologiske institut. Han tilføjede dog, at det til syvende og sidst i meget høj grad er op til universiteterne selv.

Statsministeren havde ikke konstateret, at der skulle være sket et skifte i Kommissionens tilgang til transport- og energipolitikken.

Punkt 2. Samråd med statsministeren om samrådsspørgsmål B (placering af afholdelse af Europa-Parlamentets plenarforsamlinger)

Alm. del (06) – Samrådsspørgsmål B (vedlagt)

Samrådsspørgsmålet havde følgende ordlyd:

”Statsministeren bedes redegøre for, hvilke initiativer regeringen vil foretage i anledning af appellen fra en million europæiske borgere om, at Europa-Parlamentet plenarforsamlinger fremover afholdes i Bruxelles frem for i Strasbourg og Bruxelles. Endvidere anmodes statsministeren om at orientere om regeringens kendskab til eventuelle initiativer fra Kommissionens side.”

Lone Dybkjær begrundede samrådsspørgsmålet. Hun henviste til, at i den forfatningstraktat, som indtil videre ligger lidt i dvale, var der en bestemmelse om, at en million borgere kunne få en sag på dagsordenen i EU. Nu var der samlet en million underskrifter, og Lone Dybkjær ville gerne vide, hvad statsministeren ville gøre i den anledning.

Statsministeren: Jeg vil gerne sige, at jeg er glad for, at der er samlet så mange underskrifter. Af mange grunde. For det første fordi det er underskrifter på en sag, som jeg fuldstændig støtter. For det andet fordi det er særdeles positivt, at borgerne i EU-landene så aktivt engagerer sig i et europæisk spørgsmål. Jeg mener også, det hele vejen rundt om bordet bør gøre indtryk, at man kan samle så mange underskrifter for en sag.

Det er jo tosset, at Europa-Parlamentet skal holde sine møder skiftevis i Strasbourg og i Bruxelles. Selvfølgelig bør det være sådan, at Parlamentet kun holder sine møder ét sted. Det er tosset, fordi det er en dyr og upraktisk ordning.

Når det er sagt, må jeg tilføje, at vi ved alle sammen, at Europa-Parlamentets placering er skrevet ind i EU's traktatgrundlag. Hvis det skal ændres, kræver det simpelt hen en traktatændring. Vi ved alle sammen, at det betyder, at der skal indkaldes en regeringskonference, og at der skal være enighed mellem samtlige – snart 27 – medlemslande om at ændre traktaten. Det er de faktiske forhold i jernindustrien. Jeg tror, udvalgets medlemmer lige så vel som jeg ved, at det i praksis på nuværende tidspunkt ikke er muligt at samle enstemmighed om en ændring af Europa-Parlamentets placering.

Regeringen vil bestemt gerne bidrage til en ændring af den nuværende situation, men jeg er også nødt til at sige, at som det ser ud lige nu, ville det være ren teatertorden, hvis vi rejste det spørgsmål fra dansk side. Jeg synes, vi

skal spørge os selv, om det er lige præcis dér, Danmark skal kaste sig ud i et korstog, om det lige præcis er dér, Danmark er bedst tjent med at bruge sine kræfter. Med det forestående præsidentvalg i Frankrig i foråret 2007 er det simpelt hen ikke realistisk at få en drøftelse af problemet – foreløbig, i hvert fald.

Modstanden mod rejseriet mellem Bruxelles og Strasbourg er ikke ny. Men det nye og positive er, at det er lykkedes at mobilisere en så stor opmærksomhed og interesse for sagen. Det er imponerende, at der er blevet indsamlet en million underskrifter over internettet for, at Europa-Parlamentet kun skal have ét hjemsted. Det afspejler bl.a., at borgerne generelt er meget mere optaget af Europa-Parlamentet end for bare nogle år siden. Det i sig selv er meget positivt.

Hvad angår Kommissionen, som Lone Dybkjær også stiller spørgsmål om, er vi fra regeringens side ikke bekendt med eventuelle initiativer. Kommissionen har tidligere udtalt, at den ikke kan gøre meget i denne sag, da det er op til medlemsstaternes regeringer at træffe beslutning om placeringen af fællesskabets institutioner.

Det korte af det lange er, at jeg støtter fuldstændig bestræbelserne på, at Europa-Parlamentet skal have ét hjemsted og holde sine møder ét sted. Det er oplagt det eneste rigtige. Men vi står altså i den situation, at det står i traktaten, at man holder møderne to steder, og derfor kræver det en traktatændring, og en sådan kræver enstemmighed. Alle her omkring bordet ved godt, at den enstemmighed kan vi ikke få på nuværende tidspunkt. Det er simpelt hen situationen. Vi må blive ved med at arbejde på det og så slå til, den dag stjernerne står rigtigt på himlen.

Lone Dybkjær var ikke overrasket over statsministeren besvarelse af samrådsspørgsmålet. Vi ved alle sammen udmærket godt, at det kræver en traktatændring, og en sådan kræver enstemmighed, og vi ved også, at Frankrig er imod. At der så er et forestående præsidentvalg, gør det måske ikke nemmere.

Statsministeren sagde, han var fuldstændig enig i det tossede i situationen, men i øvrigt ville han ikke gøre et klap. Det fandt Lone Dybkjær utilfredsstillende. Hun havde ikke forstillet sig, at statsministeren havde svaret: ”Det sætter jeg på dagsordenen, og så fikser vi lige den sag.” Men hun forestillede sig, at man måske fra dansk side begyndte at arbejde med en strategi for, hvordan vi kan ændre på situationen, idet vi i Danmark – ligesom i andre lande – er meget optaget af at få folkelig opbakning til EU. Ligesom statsministeren glædede hun sig over, at der var indsamlet over en million underskrifter, men hun pegede på, at vi aldrig får folkelig opbakning til et europæisk projekt, hvis vi ikke tager modstanden mod rejseriet med i betragtning. Der er

masser af andre ting, vi kan glæde os over, at vi har klaret – bl.a. bevarelsen af vores rene drikkevand – men noget, der er helt ude i hampen tåbeligt, må man på en eller anden måde arbejde på at få ændret, hvis man vil sikre det europæiske projekt.

Lone Dybkjær havde håbet på, at statsministeren ville sige: ”Det vil jeg sådan set godt begynde at tale med mine regeringskolleger om, f.eks. i morgen, hvor jeg skal møde den nye svenske statsminister.

Lone Dybkjær slog til lyd for, at Europa-Parlamentet får ét hjemsted, og tilføjede, at hun håbede ikke, det blev Strasbourg, før byen havde fået en stærkt udvidet lufthavn.

Hun opfordrede statsministeren til at arbejde med, hvad man kunne tænke sig at tilbyde Frankrig i stedet for, f.eks. det nye europæiske teknologiske institut eller et større universitet eller et menneskerettighedsinstitut. Det kunne måske endda også blive bedre for Strasbourg by, hvis det blev noget permanent.

Jesper Langballe forstod, at Kommissionen mente, det måtte være op til regeringerne, og pegede på, at statsministeren jo netop repræsenterer en regering. Jesper Langballe mente, det måtte være muligt at gøre de arrogante og stædige franskmænd opmærksom på, at det er totalt fornuftsstridigt, og at det kun kunne skade EU's anseelse.

Jesper Langballe pegede på, at Strasbourg jo har andre institutioner placeret, f.eks. en menneskerettighedsdomstol. I øvrigt pegede han på, at Strasbourg havde bragt sig i en kedelig situation, efter at det havde vist sig, at man lagde 20 pct. på huslejen for parlamentsbygningen, til trods for at der i forvejen var en vældig fortjeneste.

Jesper Langballe sluttede med at sige, at det må da være muligt at lægge et pres på franskmændene, så de ikke blev ved med at fastholde noget, der er fuldstændig fornuftsstridigt. Det må kunne lade sig gøre at forklare dem, at Napoleonstiden er forbi.

Rune Lund sagde, at han var en af dem, der havde skrevet under, og spurgte, om statsministeren havde skrevet under på kravet.

Han pegede på, at man måske kunne nedsætte en gruppe af mennesker, som kunne prøve at finde ud af, hvad Frankrig egentlig ville have i stedet for. Han troede, at stort set uanset hvad statsministeren måtte komme hjem med, ville han kunne love, at Enhedslisten ville stemme for det.

Anne Grete Holmsgaard forstod ikke, at statsministeren talte om at kaste sig ud i et korstog, idet hun pegede på, at det blot handler om at anvende sund fornuft. Hun pegede på, at rejseriet er med til at svække Europa-Parlamentets arbejde. Hun spurgte, om statsministeren var mest bekymret for det franske præsidentvalg eller for den manglende folkelige forankring af EU.

I anledning af at statsministeren havde sagt, at regeringen ville blive ved med at arbejde på at få situationen ændret, spurgte Anne Grete Holmsgaard, hvad det egentlig var, regeringen havde gjort hidtil, og hvad det var, den ville gøre fremover. Hun pegede på, at man kunne tilbyde Frankrig forskellige ting. Landet ville måske være glad, hvis man holdt flere af Det Europæiske Råds møder i Frankrig. Hun tilføjede, at stats- og regeringslederne ikke ville have problemer med Strasbourgs lufthavn, for de ankom i deres egne fly. Hun gjorde opmærksom på, at problemet i hvert fald ikke bliver lettere at løse, når vi kommer på den anden side af en traktatændring.

Statsministeren mente ikke, tiden var til at sidde og fundere over, hvilke studehandler der kunne laves for at få denne sag på plads. Man skulle slå til, når det rigtige tidspunkt er inde. Det er ikke til at sige i dag, hvornår den situation opstår.

Statsministeren pegede på, at den nuværende regering ikke var den eneste, der havde været i den situation, at den skulle foretage en afvejning af, hvad der var i dansk interesse, og mindede om, at første gang sagen var oppe var i Edinburgh i 1992. Dengang havde Danmark andre ting på bordet mildest talt, og den daværende regering skønnede derfor, at det ikke lige var spørgsmålet om Parlamentets hjemsted, den skulle sætte ind på. Parlamentets hjemsted blev traktatfæstet i forbindelse med Amsterdamtraktaten i 1997, og da følte en daværende regering, at det ikke lige var det rigtige tidspunkt at rejse sagen, fordi der var andre danske interesser, som var vigtigere. Endelig mindede han om, at da en meget bred kreds i Folketinget gav tilslutning til den nye forfatningstraktat, var der ikke nogen, som på det tidspunkt anbefalede regeringen at kaste sig ud i et slagsmål om Europa-Parlamentets hjemsted. Problemstillingen var altså ikke ny, og hver gang må der foretages en afvejning. Det er rørende, at der er denne interesse, men hver gang der har været en konkret anledning, har der alligevel været en fælles opfattelse af, at det var ikke lige præcis det tidspunkt, man skulle rejse sagen på.

Det må være den til enhver tid siddende regerings opgave at foretage en vurdering af, lige nøjagtig på hvilket tidspunkt og på hvilket sted det er relevant. Mere kunne statsministeren ikke sige på nuværende tidspunkt.

Statsministeren svarede Rune Lund, at så længe han var statsminister, skrev han ikke under på noget som helst, idet han havde andre muligheder for at fremkomme med sine synspunkter. Han mente i øvrigt, Rune Lund skulle være lidt forsigtig med at love regeringen støtte, uanset hvad den ville komme og foreslå.

Statsministeren mente ikke, man kunne stille det sådan op, at man spurgte, hvad der var vigtigst, det franske præsidentvalg eller den folkelige opbakning. Men han erklærede sig enig i, at det er vigtigt med folkelig opbak-

ning, og han forstod, at mange mennesker syntes, det var underligt, at Parlamentet havde hjemsted to steder. Der var ikke noget af det, der var sagt om dette rundt om bordet, han kunne erklære sig uenig i.

Lone Dybkjær var klar over, at der må foregå en afvejning, men pegede på, at man ikke kan slå til på det rigtige tidspunkt, hvis man ikke har noget at slå til med. Derfor opfordrede hun endnu engang til, at man forberedte sig, f.eks. ved at nedsætte en gruppe.

Hun pointerede, at hun ikke havde sagt, at traktaten er død, men den var i hvert fald heller ikke spillelevende på nuværende tidspunkt. Men det kunne være, der kom en ny situation til næste år.

Jesper Langballe spurgte, om hjemstedsspørgsmålet var traktatfæstet i så høj grad, at man ikke kan sige, at udvalgsmøderne skal foregå i Strasbourg, mens plenarmøderne skal foregå i Bruxelles, så hele den store forsamling ikke skal rejse.

I anledning af statsministerens udtalelse om, at det gælder om at finde det rigtige tidspunkt, spurgte Jesper Langballe: ”Hvornår finder man det? Er det ikke en god anledning, at en million borgere har skrevet under?”

Han forstod, at statsministerens svar var, at det var udmærket, at en million borgere havde ytret sig, men i øvrigt var det bedøvende ligegyldigt, for vi ville overhovedet ikke gøre noget for at følge deres krav op. Han var glad for, at vi ikke havde fået en forfatning, men bestemmelsen om et borgerinitiativ var nu et af de fornuftige elementer i udkastet.

Rune Lund syntes, det var lidt ærgerligt, at statsministeren ikke ville tage initiativ til, at der skulle nedsættes en gruppe til at sondre situationen. Han spurgte, om den danske regering ville bakke det op, hvis andre lande tog initiativ til nedsættelse af en sådan gruppe.

Statsministeren sagde, at Lone Dybkjær selv havde givet en del af svaret, nemlig at sådan en sag kun kunne lykkes i forbindelse med en traktatændring. Hvornår og hvordan det kunne ske, vidste han i talende stund ikke så meget om. Han gentog, at han gerne så spørgsmålet løst, men det skulle vejes op over for alle mulige andre ting. Derfor var han ikke i dag i stand til at give et tilsagn om, hvad regeringen ville foretage sig, for det ville meget komme til at afhænge af situationen.

Statsministeren henviste i svaret til Jesper Langballe til, at der gennem tiden havde været gjort forskellige forsøg på at omgå bestemmelserne, og i 1995 traf man således beslutning om kun at afholde 11 plenarmøder i Strasbourg, men det fik franskmændene til at anlægge sag ved Domstolen med henblik på at annullere beslutningen, og Domstolen gav Frankrig medhold, idet der i traktaten står, at der skal afholdes 12 møder i Strasbourg.

Statsministeren betragtede det ikke som bedøvende ligegyldigt, hvad

en million europæiske borgere mente. Han havde tværtimod sagt, at det var meget vigtigt, at en million borgere havde skrevet under på, at Europa-Parlamentet skulle have ét hjemsted og ét mødested.

I svaret til Rune Lund sagde statsministeren, at han ikke kunne ikke sige noget om, hvordan regeringen ville forholde sig, hvis andre lande rejste sagen.

Jesper Langballe pointerede, at han ikke havde sagt noget om at omgå traktaten, men blot fremhævet, at det måtte gøre indtryk, at en million borgere havde skrevet under.

Statsministeren svarede, at det bestemt var et borgerinitiativ, der havde gjort indtryk på ham, og man mente også, det havde gjort indtryk på andre blandt stats- og regeringscheferne. Så han håbede, at borgerinitiativet sammen med andre gode bestræbelser kunne føre til, at vi en dag finder en løsning på dette tossede problem.

Punkt 3. Eventuelt

Formanden nævnte, at der ville være afrapportering fra topmødet onsdag den 25. oktober, og at der også ville være Europaudvalgsmøde fredag den 27. oktober.

Lone Dybkjær bebudede, at hun ville indkalde videnskabsministeren til et samråd om det nye teknologiske institut.

Mødet hævet kl. 16.50.

Ref.: BE/ak